

بسمه تعالی

فرم طرح دوره درس نظری و عملی – دانشگاه علوم پزشکی ایلام

معرفی درس: اصول اپیدمیولوژی و روش تحقیق

نیمسال اول / دوم / تابستان 1403-1404

دانشکده: دانشکده بهداشت گروه آموزشی: اپیدمیولوژی

* نام و شماره درس: اصول اپیدمیولوژی و روش تحقیق 4101215

* رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی

* روز و ساعت برگزاری: یکشنبه 8 - 10 * محل برگزاری: دانشکده بهداشت

* نام مسوول درس (استاد درس): دکتر علی خورشیدی – دکتر علی اشرف مظفری

* دروس پیش نیاز: ندارد

* آدرس دفتر: دانشکده بهداشت، گروه اپیدمیولوژی

* آدرس Email: amozafari99@yahoo.com----ali_482002@yahoo.com

اهداف

1. هدف کلی درس:

آشنایی دانشجو با اصول و روش های اپیدمیولوژی و کسب توانایی محاسبه اندازه های سلامت و بیماری. همچنین یادگیری انواع مطالعات اپیدمیولوژیک و مشخصات و کاربرد هر یک از آنها. کسب مهارت مقدماتی در استنباط نقادانه متون اپیدمیولوژی. توانایی انتخاب موضوعات تحقیقات نظام بهداشتی و اولویت بندی آنها و تهیه و نوشتن اجزای یک پروپوزال طرح تحقیقاتی را بدست آورد.

2. اهداف رفتاری (هدف رفتاری دارای مخاطب، فعل رفتاری، درجه و معیار و شرایط انجام است) در پایان این دوره انتظار میرود دانشجو قادر باشد:
- 1: دانشجو بتواند مفاهیم اپیدمیولوژی، اپیدمیولوژی و پیشگیری، اپیدمیولوژی و پزشکی بالینی، رویکرد اپیدمیولوژی از مشاهدات تا پیشگیری، پیشگیری و درمان توأم را یاد بگیرد.
- 2: دانشجو بتواند چگونگی انتقال بیماری، راه های انتقال بیماری، ایمنی گروهی، بررسی طغیان بیماری را توضیح دهد.
- 3: دانشجو وقوع بیماری ها، مراقبت بیماری ها و اندازه گیری ابتلا را یاد بگیرد و محاسبه میزان های شیوع و بروز بیماری را انجام دهد.
- 4: دانشجو بتواند رخداد بیماری ها، میرایی و دیگر اندازه های تاثیر گذار بر بیماری، تطبیق سنی مستقیم و غیر مستقیم، مشکلات داده های میرایی بیاموزد.
- 5: دانشجو ارزیابی اعتبار و قابلیت اطمینان آزمون های تشخیصی و غربالگری را می آموزد و شاخص های حساسیت، ویژگی و ارزش اخباری را می تواند محاسبه کند و یاد بگیرد.
- 6: دانشجو سیر طبیعی بیماری ها و چگونگی تعیین پیش آگهی را می آموزد و نحوه محاسبه میزان کشندگی، جدول عمر، روش کاپلان میر، میزان های بقا را یاد می گیرد.
- 7: دانشجو پژوهش های مشاهده ای شامل مطالعات اکولوژیک، مطالعه مقطعی، مطالعات مورد شاهدی را می آموزد.
- 8: دانشجو پژوهش های مشاهده ای شامل مطالعات کوهورت، انواع مطالعه کوهورت، تورش های احتمالی در مطالعات کوهورت، مقایسه مطالعه کوهورت و مورد شاهدی را یاد می گیرد.
- 9: دانشجو ارزیابی تاثیر روش های پیشگیری و درمان: کارآزمایی های تصادفی شده، تخصیص افراد، تصادفی سازی، گردآوری داده ها طرح فاکتوریال را می آموزد.
- 10: دانشجو قادر خواهد بود که کارآزمایی های تصادفی شده: حجم نمونه، تفسیر نتایج، مراحل یک کارآزمایی بالینی را یاد بگیرد.
- 11: دانشجو می تواند برآورد خطر در مطالعات اپیدمیولوژی: خطر مطلق، خطر نسبی، نسبت شانس، را محاسبه کند.
- 12: دانشجو قادر خواهد بود که برآورد خطر در مطالعات اپیدمیولوژی: خطر منتسب، خطر قابل انتساب به جمعیت مواجهه یافته و کل جامعه، مقایسه خطر قابل انتساب و خطر نسبی بیاموزد و محاسبه کند.
- 13: دانشجو نتیجه گیری از پژوهش های اپیدمیولوژیک، انواع ارتباط، روابط علیتی، ارتباط کاذب، شواهد وجود رابطه علیتی را می آموزد.
- 14: دانشجو تفسیرهای رابطه علیتی: تورش، مخدوش شدگی و برهمکنش را یاد می گیرد.
- 15: دانشجو نقش ژنتیک و محیط در ایجاد بیماری ها: روند زمانی بروز بیماری ها، پژوهش های خانوادگی، برهمکنش عوامل خطر ژنتیکی و محیطی را می آموزد.
- 16: دانشجو نحوه نوشتن روش تحقیق شامل ایده پردازی و انتخاب عنوان تحقیق + کار عملی و تکلیف را یاد گرفته و انجام می دهد.
- 17: دانشجو نحوه نگارش مقدمه و بیان مسئله طرح تحقیقاتی + کار عملی و تکلیف را یاد می گیرد و

انجام می دهد.

18 : دانشجو نوشتن اهداف، فرضیات و سئوالات طرح تحقیقاتی+ کار عملی و تکلیف را می آموزد.

19 : دانشجو تعریف متغیرها و انواع مطالعات + کار عملی و تکلیف را یاد می گیرد.

20 : دانشجو نحوه نوشتن روش کار و ابزار جمع آوری داده ها+ کار عملی و تکلیف را یاد می گیرد.

21 : دانشجو نحوه تعیین حجم نمونه، آنالیز داده ها و روش انتخاب آزمون آماری مناسب را یاد می گیرد.

22 : دانشجو با موضوعات اخلاقی در پروپوزال نویسی آشنا می شود.

• وظایف دانشجویان(تکالیف دانشجو در طول ترم):

• حضور منظم در کلاس، شرکت فعال در مباحث و پرسش و پاسخ

• ارائه تکلیف کلاسی در زمان مقرر

• جستجو و یافتن پاسخ سوالات مطرح شده و ارائه آن در جلسه بعد

• منابع اصلی (با رعایت اصول منبع نویسی و دادن نشانی برای تهیه آنها شامل کتابخانه، کتاب فروشی، اینترنت،.....):

1- اپیدمیولوژی، تالیف لئون گوردیس، ترجمه دکتر صباغیان و دکتر کورش هولاکویی

2- اصول و پایه روش تحقیق در علوم پزشکی، چاپ اول انتشارات نور دانش. آریا سپهر، سمیرا و مسعود احمد اصل زاده

3- آمار و روش تحقیق در پرستاری و علوم پزشکی. جامعه نگر سالمی، 1389 چاپ اول . حمید حجتی، سید حمید شریف نیا و نوراله طاهری

• روش تدریس و وسایل کمک آموزشی مورد استفاده:

• شیوه های تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی

• وسایل کمک آموزشی: ماژیک و وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

• روش ها و زمان سنجش و ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:(نوع امتحانات از لحاظ

نحوه طراحی سوال - بارم بندی - زمان امتحانات و تکالیف ذکر شود):

روش	نمره	تاریخ	ساعت
حضور و مشارکت فعال در کلاس	2	در طول دوره	
ارایه پروپوزال طرح تحقیقاتی	6	جلسه آخر دوره	
آزمون کتبی	12 نمره		

مقررات درس و انتظارات از دانشجویان

انتظار می رود که دانشجویان به وقت شناسی و حضور به موقع در کلاس اهمیت داده و از هرگونه غیبت غیرموجهی اجتناب نمایند در موارد خاص و مشکلات پیش بینی نشده برخورد با غیبت دانشجو مطابق با آیین نامه آموزشی خواهد بود.

برای هر یک از مصادیقی که از سند تعالی، عدالت و بهره وری آموزشی در طرح دوره فعلی ادغام می شود،
جدول زیر را تکمیل بفرمایید:

عنوان مصداق^۱ سند تعالی، عدالت و بهره‌وری آموزشی^۲

1. به توجه به اینکه طراحی و اجرای یک مطالعه اپیدمیولوژی نیازمند یادگیری روش‌های تحقیق هم می‌باشد لذا در طول ترم تحصیلی از دو روش تدریس آموزش مبتنی بر حل مساله و
2- روش پروژه‌ای استفاده می‌شود.

<p>□ 1- کارگروه تخصصی نظام اعتباربخشی ملی و تدوین استانداردهای آموزشی</p>	<p>کارگروه تخصصی مرتبط* * لطفا عنوان کارگروهی که مصداق فوق را از آن استخراج نموده اید تیک بزینید</p>
<p>□ 2- کارگروه تخصصی مرجعیت علمی و آینده‌نگاری</p>	<p>به توجه به اینکه طراحی و اجرای یک مطالعه اپیدمیولوژی نیازمند یادگیری روش‌های تحقیق هم می‌باشد لذا در طول ترم تحصیلی از دو روش تدریس آموزش مبتنی بر حل مساله و روش پروژه‌ای استفاده می‌شود.</p>
<p>□ 3- کارگروه تخصصی همگرایی در تعالی علوم و فناوریهای پیشرفته</p>	
<p>□ 4- کارگروه تخصصی مدیریت جامع کیفیت در آموزش علوم پزشکی</p>	
<p>□ 5- کارگروه تخصصی پاسخگویی اجتماعی و عدالت آموزشی</p>	
<p>□ 6- کارگروه تخصصی اقتصاد آموزش</p>	
<p>□ 7- کارگروه تخصصی بین‌المللی سازی آموزش علوم</p>	

1 - مصادیق شناسایی شده

1. معرفی سامانه همگرایی به دانشجویان (مشارکت دانشجویان در برنامه‌های هم‌اندیشی و ایجاد شبکه همگرایی دانشجویی)
2. ارائه مشترک حداقل یک جلسه از دوره با مشارکت حداقل دو گروه آموزشی (قابل اجرا جهت دروس همگرا)
3. معرفی سامانه ثبت رزومه اجتماعی وزارت بهداشت
4. اشاره به مفاهیم مرتبط جهت حضور در فعالیتهای یادگیری در جامعه، مواجهه زودرس فعالیتهای داوطلبانه و اردوهای جهادی
5. اشاره به مفاهیم سلامت معنوی در رئوس مطالب (تئوری/عملی/کارآموزی)
6. اشاره به مفاهیم اخلاق پزشکی در رئوس مطالب
7. اشاره به مفاهیم تعهد حرفه‌ای در رئوس مطالب
8. معرفی مفاهیم درس با رویکرد کارآفرینی و فناوری
9. معرفی جشنواره‌های کارآفرینی، ایده شو/خوارزمی/رازی/ابن سینا
10. معرفی جشنواره‌های ایده‌های آموزشی نوآورانه دانشجویی در جشنواره شهید مطهری به آدرس ichpe.org
11. کاربرد تکنولوژی‌های نوین در آموزش (AR,VR,XR شبیه‌سازی، موبایل، اپلیکیشن، هوش مصنوعی، فناوری بومی و ...)
12. برگزاری آزمونهای الکترونیک میان ترم / پایان ترم با فرمت KF,PMP,OSCE,MMI

2 - برای انتخاب عنوان مصادیق می‌توانید به یکی از 12 مصداق شناسایی شده در زیرنویس همین جدول* مراجعه بفرمایید.

- لازم به ذکر است که مصادیق محدود به این 12 مورد نیستند و اعضای هیئت علمی بنا به صلاحدید تخصصی می‌توانند موضوعات مرتبط را در یکی از کارگروه‌ها ادغام نمایند (موضوعات باید مشخصا برگرفته از شاخص‌های کارگروه‌های دهگانه سند تعالی باشند)

<p>پزشکی</p> <p>8- ☐ کارگروه تخصصی اخلاق، سلامت معنوی و تعهد حرفه ای در آموزش علوم پزشکی</p> <p>9- ☐ کارگروه تخصصی کارآفرینی و کسب و کارهای دانش بنیان</p> <p>10- ☐ کارگروه تخصصی توسعه آموزش و فناوری های نوین ارتقای یادگیری</p>	
<p>☐ هدف کلی</p> <p>☐ اهداف رفتاری</p> <p>☐ وظایف دانشجویان</p> <p>☐ منابع اصلی</p> <p>☐ روش تدریس</p> <p>☐ وسایل کمک آموزشی</p> <p>☐ سنجش و ارزشیابی</p>	<p>در کدام قسمت از طرح دوره بیان شده است؟</p>
	<p>توضیحات مربوط به نحوه ی ادغام مصادیق سند تعالی در آموزش دانشجویان به توجه به اینکه طراحی و اجرای یک مطالعه اپیدمیولوژی نیازمند یادگیری روش های تحقیق هم می باشد لذا در طول ترم تحصیلی از دو روش تدریس آموزش مبتنی بر حل مساله و روش پروژه ای استفاده می شود.</p>
	<p>مستندات (در صورت لزوم)</p>

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس اصول اپیدمیولوژی نیمسال اول / دوم 1402-1403

ردیف	تاریخ	ساعت	عنوان	مدرس	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس	یادگیری ترکیبی*
1	1403/7/8	10-8	مفاهیم اپیدمیولوژی، اپیدمیولوژی و پیشگیری، اپیدمیولوژی و پزشکی بالینی، رویکرد اپیدمیولوژی از مشاهدات تا پیشگیری، پیشگیری و درمان توام	دکتر مظفری	مرور مبحث از منابع معرفی شده	
2	1403/7/15	10-8	چگونگی انتقال بیماری، راه های انتقال بیماری، ایمنی گروهی، بررسی طغیان بیماری	دکتر مظفری	مرور مبحث از منابع معرفی شده	
3	1403/7/22	10-8	وقوع بیماری ها، مراقبت بیماری ها و اندازه گیری ابتلا، شیوع و بروز بیماری	دکتر مظفری	مرور مبحث از منابع معرفی شده	
4	1403/7/29	10-8	رخداد بیماری ها، میرایی و دیگر اندازه های تاثیر گذار بر بیماری، تطبیق سنی مستقیم و غیر مستقیم، مشکلات داده های میرایی	دکتر مظفری	مرور مبحث از منابع معرفی شده	
5	1403/8/6	10-8	ارزیابی اعتبار و قابلیت اطمینان آزمون های تشخیصی و غربالگری، حساسیت، ویژگی و ارزش اخباری	دکتر مظفری	مرور مبحث از منابع معرفی شده	
6	1403/8/13	10-8	سیر طبیعی بیماری ها و چگونگی تعیین پیش آگهی، میزان کشندگی، جدول عمر، روش کاپلان میر، میزان های بقا	دکتر مظفری	مرور مبحث از منابع معرفی شده	
7	1403/8/20	10-8	پژوهش های مشاهده ای: مطالعات اکولوژیک، مطالعه مقطعی، مطالعات مورد شاهدهی	دکتر مظفری	مرور مبحث از منابع معرفی شده	
8	1403/8/27	10-8	پژوهش های مشاهده ای: مطالعات کوهورت، انواع مطالعه کوهورت، تورش های احتمالی در مطالعات	دکتر مظفری	مرور مبحث از منابع معرفی شده	

			کوهورت، مقایسه مطالعه کوهورت و مورد شاهدی			
	مرور مبحث از منابع معرفی شده	دکتر مظفری	ارزیابی تاثیر روش های پیشگیری و درمان: کارآزمایی های تصادفی شده، تخصیص افراد ، تصادفی سازی، گردآوری داده ها طرح فاکتوریل	10 - 8	1403/9/4	9
	مرور مبحث از منابع معرفی شده	دکتر مظفری	کارآزمایی های تصادفی شده: حجم نمونه، تفسیر نتایج، مراحل یک کارآزمایی بالینی	10 - 8	1403/9/11	10
	مرور مبحث از منابع معرفی شده	دکتر مظفری	برآورد خطر در مطالعات اپیدمیولوژی: خطر مطلق، خطر نسبی، نسبت شانس،	10 - 8	1403/9/18	11
	مرور مبحث از منابع معرفی شده	دکتر مظفری	برآورد خطر در مطالعات اپیدمیولوژی: خطر متناسب، خطر قابل انتساب به جمعیت مواجهه یافتهو کل جامعه، مقایسه خطر قابل انتساب و خطر نسبی	10 - 8	1403/9/25	12
	مرور مبحث از منابع معرفی شده	دکتر مظفری	نتیجه گیری از پژوهش های اپیدمیولوژیک، انواع ارتباط، روابط علیتی، ارتباط کاذب، شواهد وجود رابطه علیتی	10 - 8	1403/10/2	13
	مرور مبحث از منابع معرفی شده	دکتر مظفری	تفسیرهای رابطه علیتی: تورش ، مخدوش شدگی و برهمکنش	10 - 8	1403/10/9	14
	مرور مبحث از منابع معرفی شده	دکتر خورشیدی	نقش ژنتیک و محیط در ایجاد بیماری ها: روند زمانی بروز بیماری ها، پژوهش های خانوادگی، برهمکنش عوامل خطر زنتیکی و محیطی	10 - 8	1403/10/16	15
*	مرور مبحث از منابع معرفی شده	دکتر خورشیدی	روش تحقیق: ایده پردازی و انتخاب عنوان تحقیق+ کار عملی و تکلیف	10 - 8	1403/10/23	16
*	مرور مبحث از منابع معرفی شده	دکتر خورشیدی	نگارش مقدمه و بیان مسئله طرح تحقیقاتی+ کار عملی و تکلیف	10 - 8	1403/10/30	17
*	مرور مبحث از منابع معرفی شده	دکتر خورشیدی	اهداف، فرضیات و سئوالات طرح تحقیقاتی+ کار عملی	10 - 8	1403/11/1	18

			و تکلیف			
*	مرور مبحث از منابع معرفی شده	دکتر خورشیدی	تعریف متغیرها و انواع مطالعات + کار عملی و تکلیف	10 - 8	1403/11/7	19
*	مرور مبحث از منابع معرفی شده	دکتر خورشیدی	روش کار و ابزار جمع آوری داده ها+ کار عملی و تکلیف	10 - 8	1403/11/7	20
*	مرور مبحث از منابع معرفی شده	دکتر خورشیدی	تعیین حجم نمونه، آنالیز داده ها و روش انتخاب آزمون آماری مناسب	10 - 8	1403/11/7	21
*	مرور مبحث از منابع معرفی شده	دکتر خورشیدی	موضوعات اخلاقی در پروپوزال نویسی	10 - 8	1403/11/7	22

* در صورتی که استاد قصد دارد این جلسه از دوره را به صورت ترکیبی ارائه نماید، مطابق شیوه نامه ارائه یادگیری ترکیبی عمل

نماید و طرح درس هر جلسه را نیز به همراه طرح دوره ضمیمه نماید.